

De toekomst wil vooruit, het is tijd voor Groen!

Synthese verkiezingsprogramma

Wat staat er op het spel?

De voorbije maanden werden we geconfronteerd met de meest ernstige crisis sinds vele jaren. De sociale, financieel-economische en klimaatcrisis grijpen op elkaar in, en vragen om een doeltreffend en vooral omvattend antwoord. Die crises kwamen echter niet zomaar uit de lucht vallen. Ze waren in grote mate het resultaat van jarenlang verkeerd of onevenwichtig beleid. Jarenlang verdedigden de politici van de traditionele partijen een beleid van 'deregulering', werd sociale bescherming ondergeschikt gemaakt aan het promoten van een eenzijdig op klassieke economische groei gerichte economie, en verzuimde men om een echte ecologische omslag te maken naar een manier van leven die de grenzen van mens en planeet respecteert.

Het zou vooral een slecht idee zijn om deze crisis opnieuw aan te pakken met de recepten van vroeger, want als we dat doen, bereiden we al de volgende crisis voor. Nu is het tijd om het roer om te gooien en voluit te kiezen voor een politiek die deze drievoudige crisis geloofwaardig aanpakt met andere recepten, die wel de toekomst kunnen vrijwaren.

Alle Groenen, verenigd in de Europese Groene Partij, kiezen ondubbelzinnig voor een Groene New Deal. Dat is een ambitieus politiek programma dat resoluut kiest voor groene investeringen in de economie, die tegelijk zorgen voor een pak duurzame groene jobs, voor innovatie en nieuwe dynamiek, en ook de sleutel vormen om de klimaatuitdaging aan te pakken. Uit alle rapporten blijkt ondertussen dat het uitstel van klimaatmaatregelen de maatschappij veel

meer zal kosten, op het vlak van milieukwaliteit en economische kansen, dan nu voluit werk te maken van een groene economie en een duurzaam energiesysteem. Het was erg opvallend dat de voorbije maanden wereldwijd steun kwam voor het groene antwoord op de crisis. Wat de groene partijen al vele jaren zeggen, is ondertussen door steeds meer mensen erkend als het meest realistische en toekomstgerichte antwoord op de uitdagingen van deze tijd.

Bij de verkiezingen van 7 juni staat er veel op het spel. Nu ook andere partijen erkennen dat groene politiek geen luxe is, maar integendeel een slim en geloofwaardig antwoord op de vragen waar we als maatschappij een antwoord op moeten vinden de volgende jaren, nu is er meer dan ooit nood aan een sterke vertegenwoordiging van de groene partijen in de verschillende parlementen. Een zogenaamd 'groen' imago mag immers geen alibi worden om vooral door te gaan met de politiek die tot deze ellende heeft geleid.

De groene politieke stroming steunt op een coherent gedachtegoed. Voor groene politici is er geen verschil tussen de standpunten die ze verdedigen in een regionaal, nationaal of Europees parlement. Meer dan welke andere politieke stroming hebben we steeds de samenhang benadrukt tussen keuzes die op lokaal en Vlaams of Brussels niveau worden gemaakt, en gevolgen op grotere schaal. Meer dan wie ook hebben we steeds gepleit voor een sterk politiek Europa dat wél kiest voor ecologische duurzaamheid, sociale bescherming en internationale verantwoordelijkheid, omdat dat ervoor zorgt

dat de levenskwaliteit dichtbij, in Vlaanderen of Brussel, erop vooruit zou kunnen gaan. Het programma dat de groene kandidaten voor het Vlaams, Brussels of Europees Parlement verdedigen, is dan ook samenhangend en consequent. En wie kiest voor meer groene

parlementsleden in ons land, versterkt daarmee ook de internationale groene politieke beweging. Als dat geen nuttige stem is...

Wat stellen we voor?

1 Een groene economie

Het is de voorbije maanden voor iedereen duidelijk geworden, de markt zoals die volgens neoliberale principes werd georganiseerd heeft gefaald. De financiële zeepebel van rommelkredieten en eenzijdig winststreven is pijnlijk uiteengespat. Ook de illusie van de ongeremde economische groei ligt aan diggelen.. Er zijn grenzen aan de draagkracht van mens en milieu. We hebben dringend nood aan een nieuw economisch model. Een economie waarbij we vooruitgang op een nieuwe manier meten en rekening houden met welzijn, jobs, leefmilieu en kwaliteit. Een economie waarbij het blinde groeistreven vervangen wordt door een welzijnsstreven.

Groene economie staat voor meer jobs en minder vervuiling

De Groenen vragen een fors en omvattend antwoord op de crisis, en dat antwoord is de Groene New Deal. In heel Europa willen we een ambitieus programma dat de economie vergroent, en zo zorgt voor meer jobs en minder milieuverstoring. Het is belangrijk dat we dit Europees aanpakken. Alleen zo kan het antwoord sterk genoeg zijn, en kunnen we vermijden dat er een negatieve concurrentie ontstaat ten nadele van het milieu. Voor Europa betekent het groene plan 5 miljoen nieuwe groene banen in 5 jaar tijd. Vertaald naar Vlaanderen komt dit neer op de komende tien jaar jaarlijks één miljard euro investeren in een groene economie. Zo willen we 100.000 groene jobs creëren tegen 2020.

Groen! wil elk jaar 100.000 woningen in Vlaanderen omvormen tot lage energiewoningen. Zo zal voor 100.000 gezinnen de energiefactuur en de CO₂-uitstoot halveren. Dit is ook een opsteker voor de bouwsector.

Groen! gelooft in schone, slimme en sociale producten. Investeren in groene technologie en innovatie zal beslissend zijn voor de concurrentiekracht van onze bedrijven. Er werken in Vlaanderen nu al veel mensen in de

kringloopsector en de afval- en recyclage-industrie. Als we nu ook nog eens de stap zetten naar het ecologisch ontwerpen van producten, kunnen er nog duizenden nieuwe jobs bij komen.

Maar ook in de chemie of de staalsector willen we duurzame keuzes stimuleren. De petrochemie kan zich transformeren in een biochemie die meer zal draaien op duurzame biologische grondstoffen. Ook bij de staalproductie kan de CO₂-uitstoot nog meer verlaagd worden.

Werk maken van een gezond leefmilieu

Groen! komt op voor een gezond leefmilieu. Het gaat om de kwaliteit van lucht, water en bodem, maar ook om het binnenhuismilieu, om gezonde en lekkere voeding, om minder lawaai en minder straling. Groen! kiest altijd eerst voor de gezondheid. We willen milieuen gezondheidsnormen afstemmen op de gezondheidsrisico's voor de kwetsbaarste groepen zoals kinderen, ouderen, zwangere vrouwen, astma- en hartpatiënten...

Groen! wil radicaal gaan voor propere lucht. Uitlaatgassen en vervuilde partikels lozen op het openbaar domein is niet meer van deze tijd. We moeten de ambitie hebben om te gaan voor schone productie, schone energie en schone verplaatsingen. Zero-uitstoot moet de streefnorm worden. Dat is alleen mogelijk als we kiezen voor structurele verandering. Als we kiezen voor minder gemotoriseerd verkeer,

meer fietsen en meer openbaar vervoer, propere voertuigen. En schone fabrieken. We pleiten voor permanente snelheidsbeperkingen op autostrades, roetfilters op alle diesels, premies voor mensen die een properder wagen kopen, voor groene lease-auto's en overheidswagens en voor milieuzones in steden waar vuile wagens geweerd worden. Maar ook de industrie kan beter. We willen verhandelbare emissierechten niet alleen voor CO₂, maar ook voor andere vuile stoffen zoals NO_x.

Groen! wil van een wegwerpeconomie evolueren naar een kringlooeconomie. Waarbij afval terug grondstof wordt, waarbij hergebruik en recyclage de regel worden, en niet de uitzondering. De Vlaamse regering leidt aan koploperangst. Vlaanderen is kampioen op vlak van selectieve inzameling van huisvuil en bodemsanering en de regering wil nu liever wat afremmen. Dat vinden wij erg dom. Laat ons juist onze koploperspositie verzilveren en omzetten in nieuwe jobs. Op vlak van bedrijfsafval kan het in elk geval nog stukken beter. Het feit dat we nog altijd elektronisch afval dumpen in Afrika of China is een schande. Propere afvalovens bestaan niet. Er is altijd een negatief effect op de gezondheid. Als we echt werk maken van 'cradle to cradle' (afval terug gebruiken als grondstof) dan hoeven er geen nieuwe verbrandingsovens bij te komen. Het proper maken van de vele zwarte punten op vlak van bodemvervuiling in Vlaanderen, moet terug een prioriteit worden. Deze Vlaamse regering heeft de inspanningen juist afgebouwd en de normen versoepeld. Dat is bijzonder kortzichtig. Groen! wil prioriteit geven aan bodembescherming. De vruchtbaarheid van onze bodems moet dringend hersteld worden.

Proper water is van belang voor onze gezondheid, het is een basisrecht: zuiver en betaalbaar drinkwater, proper water om in te zwemmen, regenwater zonder giftige resten, betrouwbaar water als grondstof voor (voedsel)productie, propere beken en rivieren als slagaders van een gezonde natuur. Er

werden in Vlaanderen al miljarden geïnvesteerd in waterzuiveringinfrastructuur de voorbije jaren. Toch haalt Vlaanderen de Europese doelstellingen niet. Groen! wil dat tegen 2020 80% van onze waterlopen een goede tot zeer goede biologische waterkwaliteit heeft. Als we deze investeringen op korte termijn doen, zorgen ze meteen mee voor groene jobs.

Meer groen in plaats van meer beton

In heel Europa gaat het nog steeds de verkeerde richting uit met het transportbeleid. Er wordt nog te veel verwacht van vervoer via auto's en vrachtwagens, er is nog veel te weinig ambitie om te kiezen voor de meest milieuvriendelijke technologie. De luchtvervuiling blijft zonder meer zorgwekkend, en het verkeer blijft een slokop van natuur en open ruimte. In Vlaanderen is het niet anders, integendeel. Minister-president Kris Peeters en zijn rooms-blauw-rode regering willen van Vlaanderen de logistieke draaischijf maken van Europa. Zij kiezen voor 'Vlaanderen Transitland', en bijgevolg voor tientallen nieuwe 'betonprojecten' die veel open ruimte en natuur zullen vernietigen. Groen! wil meer natuur in plaats van meer beton. Het gaat daarbij onder meer over de Lange Wapper in Antwerpen, de verbreding van de ring rond Brussel, het nieuwe containerdok bovenop het dorp Doel, het Schipdonkkanaal in West-Vlaanderen en de noord-zuidverbinding in Limburg... Die beleidskeuze is niet te verdedigen. Het verwerken van transportstromen creëert nauwelijks economische meerwaarde. Nieuwe wegen slibben onmiddellijk terug dicht. Bovendien zorgt meer verkeer voor meer lawaai en nog meer fijn stof.

Groen! zet liever in op meer vervoer over het spoor, meer trams en Light Rails, beter openbaar vervoer, comfortabele fietsroutes en de uitbouw van een net van elektrische wagens en laadstations op groene stroom. Als Vlaanderen en Brussel voluit zouden gaan voor deze groene optie, en er mee voor zorgen dat ons land eindelijk sterke ecologische keuzes gaat verdedigen in de EU, dan zouden ze een pioniersrol kunnen gaan spelen voor een andere ontwikkeling, in plaats van te blijven kiezen voor oplossingen van het verleden.

De regering Peeters heeft de doelstellingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen voor meer natuur en bos van geen kanten gehaald. Dagelijks verdwijnen 8 ha open ruimte, dat zijn 16 voetbalvelden. Daar

tegenover staat een groei van maar liefst 6.800 ha industrieterreinen, dat zijn 13.600 voetbalvelden. Een derde van alle planten- en diersoorten in Vlaanderen is met uitsterven bedreigd.

Groen! wil een herstelplan voor de natuur en de open ruimte in Vlaanderen. We willen af van de mythe dat welvaart en werkgelegenheid alleen kan gecreëerd worden door ruimte en natuur te vernietigen. Het tegendeel is waar. De afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) moet voor eind 2010 afgerond zijn, de afbakening van gebieden waar landbouw verweven wordt met natuur (IVON) voor eind 2012. Er moeten dringend opnieuw meer natuurgebieden aangekocht worden om de vooropgestelde doelstelling van 50.000 ha natuurreservaat te halen. Veel bossen hebben nu een andere bestemming op het gewestplan en kunnen elke dag gekapt worden. Groen! wil een regularisatie van deze zonevreemde bossen. En daarbovenop meer bos.

Van Brussel willen we een echte ecohoofdstad maken. Dat kan door hoge stedelijke dichtheid te combineren met water-, groen- en natuurassen die zich als vingers doorheen de stad slingeren. Ze verluchten de stad, geven natuur(ontwikkeling) een plaats en zijn de ecologische buffers van de stad.

Vlaanderen en Brussel boven in de strijd tegen de klimaatverandering

Eind dit jaar vindt opnieuw een belangrijke klimaatconferentie plaats in Kopenhagen. Dit wordt het moment van de waarheid. Kopenhagen zal de doelstellingen uitzetten voor de periode na Kyoto (2012). Groen! wil dat Vlaanderen en Brussel tot de top van de Europese regio's gaan behoren als het gaat om ecologische innovatie.

In de Kamer diende Groen! in samenwerking met de Waalse zusterpartij Ecolo een klimaatwet in waarin jaarlijks een vermindering van 3% CO₂-emissie wordt

vastgelegd. Om deze doelstelling te halen zal ons systeem moeten veranderen en zal onze economie moeten vergroenen. Kleine stapjes zullen niet volstaan.

De weg naar Kopenhagen is helaas nog lang voor Vlaanderen. De regio doet het helemaal niet goed. We blijven achterop hinken. We presteren middelmatig omdat onze Vlaamse en federale regeringen geen keuzes durven maken. Onze regeringsleiders pakken graag uit met groene stroom maar blijven tegelijk ook kiezen voor kerncentrales, voor steenkoolcentrales, de opslag van CO₂ onder de grond en voor biobrandstoffen waar dikwijls een reukje aan is. Het geldt dat onze regeringen vandaag pompen in kerncentrales, kan niet geïnvesteerd worden in de echt schone technologieën van de toekomst zoals hernieuwbare energie op basis van wind, zon en water. Kiezen voor kerncentrales is struisvogelpolitiek: de risico's worden miskend, de voorraad onzeker en we schuiven de problemen met het kernafval dat duizenden jaren actief blijft door naar de toekomstige generaties.

Groen! wil duidelijke keuzes maken als het gaat om vergunningen of geld voor nieuwe windturbines. Het kan niet zijn dat de windprojecten in de Noordzee door de financiële crisis stilvallen. Bovendien moet er een zonnedakenplan voor Vlaanderen en Brussel komen, waarbij particulieren of scholen hun dak verhuren aan energiemaatschappijen en in ruil goedkope groene stroom krijgen.

Europees de schakelaar op groene energie zetten

De klimaatuitdaging aanpakken kun je niet alleen. De problemen overstijgen de landsgrenzen, de oplossingen moeten dat ook doen. Een onderdeel van de Europese Groene New Deal die de Groenen bepleiten is een forse Europese groene energiepolitiek. Zo zijn we voorstander van de oprichting van 'ERENE', een Europese Gemeenschap voor

Hernieuwbare Energie, het groene alternatief voor het huidige Euratom. Het is perfect mogelijk om een duurzame energievoorziening uit te bouwen zonder nucleaire stroom en zonder nieuwe kolencentrales, maar dan moeten we wel Europees gaan denken. Op het Europese continent kunnen we alle energievormen ontwikkelen (zon, wind, water) en ze beschikbaar stellen via een slim stroomnet ('smart grid'). We kunnen nog erg veel energie besparen door massief te investeren in energiezuinige gebouwen of technologieën als warmtekrachtkoppeling. En als we al onze economische steunprogramma's zo inrichten dat enkel de meest milieuvriendelijke productietechnieken publieke steun krijgen, dan geven we een boost aan een groene economie die het milieu weer herstelt.

transparante wijze worden opgenomen in de balans. De financiële markten overstijgen het nationaal niveau en daarom is er nood aan meer Europese regelgeving, een uitbreiding van de rol van de Europese Centrale Bank, een Europese toezichthouder en een onafhankelijk Europees noteringagentschap.

Ook de Belgische Bankcommissie (CBFA) moet meer bevoegdheden en verantwoordelijkheden krijgen. Banken moeten verplicht worden meer veilige activa en meer eigen vermogen aan te houden om het risico te verlagen. Duurzame beleggingen zijn de toekomst en de bestaande wildgroei van financiële producten moet worden ingeperkt.

De lonen en ontslagvergoedingen van topmanagers moeten naar beneden tot op een realistisch niveau. Bonussen en vergoedingen moeten het nemen van risico en het korte termijn denken bestrijden in plaats van aanmoedigen. Groen! pleit voor een overheidsbank die spaargeld beheert en uitleent in functie van het algemeen belang en de omschakeling naar een groene economie. In feite pleit Groen! dus voor een groene bank.

De financiële crisis schreeuwt om economisch realisme

Het blind nastreven van winsten en deregulering heeft onze financiële markten tot op de rand van de afgrond gebracht. Het is tijd voor beter gereguleerde, nieuwe financiële markten met een dienende rol ten opzichte van de reële economie en veiligheidsgaranties voor ons spaargeld. De financiële wereld moet grondig hervormd worden. Zowel de symptomen als het perverse systeem (het casinokapitalisme) dat eronder schuilgaat, moeten aangepakt worden.

Gezond en eerlijk voedsel

We willen dat gezond, veilig en eerlijk voedsel de norm wordt voor iedereen. Voedsel moet lekker en gezond zijn, geproduceerd op een manier die het milieu niet belast, voor een eerlijke prijs voor de boer, en in solidariteit met de mensen in het Zuiden.

De spaarbanken hebben zich in de voorbije decennia steeds meer aan speculatieve activiteiten gewijd, die meer en meer van de economische realiteit losraakten en steeds riskanter werden. Nu klapt het systeem volledig in elkaar en is het hoog tijd dat de spaarbanken strikt gescheiden worden van de risicovolle zakenbankactiviteiten, en zich enkel nog richten op hun kerntaak: spaargeld beheren en leningen verstrekken.

In een sociaalecologisch duurzame landbouw krijgen boeren een eerlijke prijs voor hun inzet om gezond voedsel te produceren met respect voor het milieu. Zo'n landbouw zal zich minder dan nu richten op een industriële productiewijze. Ze zal een actieve rol spelen bij het behoud van milieu en natuur, en zal ook de dierenrechten garanderen. Deze principes moeten terug te vinden zijn in een hervormd Europees landbouwbeleid, dat voluit kiest voor sociaalecologische duurzaamheid en internationale rechtvaardigheid.

Consumenten beter beschermen

Europa kan nog veel meer doen om consumenten beter te beschermen, en vooral ook om duurzaam consumeren nog meer te ondersteunen. Consumenten hebben recht op

Particulieren en KMO's moeten geld kunnen lenen, bv. voor investeringen in vernieuwbouw. Alle activiteiten moeten op

gezonde en natuurlijke levensmiddelen, en moeten steeds volledige informatie kunnen krijgen over de productiewijze en de ecologische kwaliteit van producten.

Groene New Deal slim financieren

De voorgestelde investeringen in de groene sectoren van de toekomst kosten geld. Groen! wil de Groene New Deal financieren door een herverdeling van de bestaande onduurzame overheidsbudgetten enerzijds, en door matige schuldfinanciering anderzijds. Als men de bestaande oneconomische betonprojecten stopzet, als men de windfall profits van energiemonopolist Electrabel belast, als men

de subsidiëring van kernenergie stopzet, ... creëert men grote budgettaire ruimte voor echte groene investeringen. Daarnaast is het ook mogelijk om in beperkte mate schulden aan te gaan om de ecologische ombouw van onze economie te financieren. Deze investeringen leveren immers op middellange termijn extra jobs op, nieuwe economische activiteit, nieuwe exportmogelijkheden, en betalen zich zo terug. Het is niet cruciaal om méér geld uit te geven, het is wel cruciaal het bestaande overheidsbudget slim te investeren. Een groene economie staat gelijk aan een langetermijndenken.

2 Een betere levenskwaliteit

Meer tijd en ruimte voor jezelf, je partner, je kinderen, je bureaus...

Groen! pleit voor een fundamenteel andere manier van kijken naar de relatie tussen werken en geld verdienen. We willen mensen de kans geven om deels uit de alledaagse ratrace te stappen.

In de samenleving waar wij aan willen werken, is niet alles te koop. Ook niet-betaalde arbeid zoals zorg voor zieke familieleden of vrijwilligerswerk moet een volwaardige plaats krijgen. Dat kan door er tijd en geld voor vrij te maken. Groen! wil iedereen de kans geven om 32 uren te werken met behoud van sociale rechten. Het loonverlies wordt gecompenseerd door een basisloon. Het basisloon is een vast bedrag. Wie weinig verdient, behoudt dankzij dit basisloon zijn of haar inkomen. Wie veel verdient, werkt minder en verdient dan ook iets minder. Ook alleenstaande ouders die nu niet anders kunnen dan voltijds werken, krijgen zo de kans om minder te werken en toch voldoende inkomen te behouden.

Mensen de kans geven om hun leven zelf in handen te nemen

Groen! gaat voor een beleid dat vertrekt van wat iemand kan in plaats van wat iemand niet meer kan. Groen! wil 'onwelzijn' voorkomen en pleit voor zorg en hulpverlening op maat.

Personen met een handicap hebben de keuze tussen zelfstandig wonen met behulp van een assistent of wonen in een voorziening. Dat is mede dankzij Groen! omdat wij in de regering het persoonsgebonden assistentiebudget invoerden. Nu willen we nog een stap verder gaan en zorgen voor een persoonsgebonden

financiering. Voor ons is de persoon met een handicap zelf de regisseur van zijn of haar zorg. Hij of zij bepaalt welke zorg en steun er nodig is om een kwalitatief leven te leiden en betaalt ervoor met het persoonsgebonden budget.

Oud is niet out! Ouder worden is geen ziekte, integendeel. Veel ouderen zijn heel erg actief. Door hun levenservaring kunnen ze rijker in het leven staan. De oudere bestaat trouwens niet. Er is een enorme diversiteit binnen de groep van wat wij ouderen noemen. Er is een wereld van verschil tussen een zestigjarige en een tachtigjarige, goed vergelijkbaar met de afstand die er is tussen de leefwereld van ouders en hun kinderen. In de groene samenleving worden ook de talenten van mensen die niet meer werken volop ingezet en gewaardeerd. Ouderen die hulp nodig hebben, krijgen die hulp zoveel mogelijk in hun eigen omgeving.

Groen! wil ook een antwoord op het toenemend aantal jongeren met problemen. Deze jongeren zijn als het kanariepietje in de mijn dat als eerste voelt dat er mijngas vrijkomt en er dus gevaar dreigt. Deze jongeren wijzen er ons op dat er iets grondig mis is met onze manier van leven. De maatschappij moet alert reageren op probleemsignalen. De lange wachtlijsten in de bijzondere jeugdzorg zijn onverantwoord. De jeugdhulpverlening kan de juiste hulp aanbieden.

Maar zorgen voor meer jeugdpsychiaters en meer plaatsen in de bijzondere jeugdzorg, volstaat niet. Wij willen deze problemen ten gronde aanpakken. De plaats van kinderen en

jongeren in onze samenleving moet grondig herdacht worden. Onze kinderen en jongeren hebben meer ruimte en tijd nodig. Letterlijk en figuurlijk.

Kiezen voor een sociaal Europa

De Europese lidstaten hebben bij de uitbouw van de EU tot nu toe te weinig de sociale kant van de Unie uitgebouwd. Niet alleen munt en markt, maar ook mens en milieu moeten geïntegreerd worden. Dat sommige lidstaten systematisch verhinderen dat er sociale vooruitgang komt, kan niet langer. De crisis van de voorbije maanden maakte zonneklaar dat er nood is aan een veel betere sociale bescherming op een niveau dat hoger ligt dan de lidstaten, het Europese dus. De Europese Groenen willen dan ook een omvattend sociaal pact voor Europa, dat de arbeids- en levensomstandigheden van de mensen in de EU verbetert. Sociale doelen moeten bindend worden. Negatieve sociale en fiscale concurrentie moet tegengegaan worden, en er moet een duidelijke ambitie komen om de armoede uit te bannen, en dat via heldere doelstellingen. Lidstaten die samen willen komen tot een diepere sociaaleconomische integratie die leidt tot een versterking van de sociale rechten en het tegengaan van de onderlinge concurrentie moeten dat kunnen doen.

De onthaaste schooldag

Groen! schuift de onthaaste lagere school naar voor. Dat is een school waar niet alleen onze beste leerlingen hoge toppen scheren op vlak van wiskunde en wetenschap, maar waar alle kinderen het goed kunnen doen in wiskunde en wetenschap, maar vooral op vlak van welzijn.

Het huidige activerings- en prestatiedenken zorgt ervoor dat onze kinderen moeten leven op het ritme van hun ouders. Steeds gehaast hollen we na school nog van hot naar her met onze kinderen om er superwezentjes van te maken die hun sportieve en creatieve talenten na school nog moeten ontwikkelen. In een onthaaste school ontschotten we de 'verkavelde' tijd waarin kinderen vandaag leven. Voor- en naschoolse opvang, schooltijd die beperkt is in tijd en volgestouwd met kennisoverdracht, en buitenschoolse activiteiten waarbij creatieve en sportieve

talenten noodgedwongen na de schooltijd moeten worden ontwikkeld.

In ons schoolsysteem bestaat de breuklijn tussen het leren, het wachten op de ouders en de buitenschoolse activiteiten niet. Naschoolse activiteiten en kinderopvang worden naar het kind gebracht in plaats van andersom. Kinderen kunnen (maar moeten niet!) van 8 uur 's morgens tot 18 uur 's avonds op school terecht. Rekenlessen wisselen zich af met keuzeactiviteiten zoals muziek, tekenen, toneel en er worden ruime ravotpauzes ingebouwd. Bovendien wordt er aan sport gedaan over de individuele klassen heen, net zoals in de sportclub. Op die manier kunnen alle kinderen al hun talenten op school ontwikkelen en staat het volledige kind centraal.

Met een onthaaste schooldag krijgt onderwijs veel meer dan alleen een economische finaliteit (leren voor een goede job als je later groot zal zijn). De kindertijd van onze kinderen moet terug onthaaste tijd zijn.

Spelen en creativiteit moeten weer een volwaardige plaats in het leven van een kind krijgen. Alle talenten van alle kinderen ontwikkelen op het ritme van het kind, dat is het groene doel voor het Vlaamse onderwijsbeleid.

Groen! wil ook investeren in meertalig onderwijs.

Overall, maar zeker in Brussel is meertaligheid een belangrijke troef.

Beter en betaalbaar wonen

De prijs-kwaliteitverhouding op de woningmarkt is uit balans. De laatste jaren schoten de prijzen voor huur- en koopwoningen de hoogte in. Bijna een kwart van de Vlaamse gezinnen kampt met (te) hoge woonuitgaven. Kwaliteitsvol wonen moet voor iedereen betaalbaar zijn. Groen! pleit voor meer sociale huisvesting en op de privémarkt betaalbare woningen, via een maximumfactuur voor de huur en huursubsidies.

Vlaanderen telt 300.000 woningen met zware tot zeer zware gebreken. Een op tien Vlamingen woont slecht. De Vlaamse regering wil dit probleem oplossen door steeds meer te verkavelen. Ieder zijn of haar eigen huis, is de leuze. Steeds meer groen in de rand van steden moet wijken voor rijken

eengezinswoningen en saaie, anonieme slaapwijken. Daarbij worden de echte sociale en ecologische noden miskend. Veel mensen zullen nooit de middelen hebben voor een eigen woning. Veel woningen zijn niet aangepast aan de bewoners. Te veel ouderen staan op de wachtlijst voor een serviceflat of seniorenwoning en blijven intussen noodgedwongen wonen in veel te grote en slecht geïsoleerde rijwoningen of villa's.

Groen! wil het anders aanpakken: we willen investeren in ecologische woningen en woonwijken die het sociaal weefsel versterken in plaats van afbreken. We willen zo veel mogelijk bestaande ruimte hergebruiken in plaats van nieuwe groene ruimte aan te snijden. Tegen 2020 wil Groen! in Vlaanderen minstens 70.000 nieuwe sociale woningen. De Vlaamse regering plant er maar 43.000. Daarbij willen we de nadruk leggen op kleinschalige projecten, voldoende gevarieerd en verstandig ingeplant in bestaande wijken. In Brussel, waar de nood aan kwalitatieve en betaalbaar wonen nog groter is, willen we in de volgende 20 jaar tot 20% openbare woningen in elke gemeente komen. Daar bovenop hebben Vlaanderen en Brussel nood aan een sterke verhoging van serviceflats en woningen voor senioren.

Nieuwe wijken worden voor Groen! sociale ecowijken: autoluwe wijken met lage energiewoningen die weinig of geen energie nodig hebben, wijken binnen de stad met toch voldoende groen en open ruimte en wijken waar verschillende generaties harmonieus samen wonen. In deze wijken kunnen onze kinderen uiteraard opnieuw veilig op straat spelen. De huizen zijn in een kring gebouwd zodat sociale vernetting in de hand gewerkt wordt.

Door middel van rijkthuurprijzen wil Groen! de huurprijs bepalen aan de hand van de kwaliteit van de woning, de geografische ligging en de omgeving. Tegelijkertijd wil Groen! een echte huurtoelage voor de lagere inkomens.

Investeren in de rijkdom van cultuur

We willen kiezen voor kwaliteit en verscheidenheid. Ook in economische crisistijden moet de overheid blijven investeren in cultuur. Cultuur is geen waspoeder. Voor ons mag het cultureel aanbod geen eenheidsworst worden maar moet rijk en verscheiden zijn in alle opzichten. We willen dat de overheid voldoende middelen blijft vrijmaken en investeert in inhoudelijke vernieuwing. Voor onze kinderen en jongeren zijn televisie, radio en het internet vandaag bijzonder invloedrijke media. We willen dan ook dat de volgende minister van Cultuur ook de minister van Media is. Niet de kijkcijfers en de marketeers moeten de programmatie van de openbare omroep bepalen. Met de onthaaste school willen wij alle kinderen dezelfde toegang geven tot cultuur. Cultuur via scholen is basisdemocratisch, kinderen uit alle milieus wonen voorstellingen bij, maken kennis met de lokale bibliotheek, het museum... Wij willen aandacht voor alle generaties, ook ouderen, ook voor participatie van personen met een beperking. Ten slotte kiest ook een aantal kleinere commerciële actoren voor kwaliteit en voor producties die zich buiten de mainstream bevinden. Die moeten we durven beschermen.

We kiezen voor cultuur die van onderuit komt en prikkelend is. Er moet voldoende ruimte blijven voor kleine initiatieven. We willen vertrekken van wat leeft in buurten, van wat opborrelt van onderuit, van bestaande initiatieven en reguliere werking. Bestaande muziekgroepjes, kleine allochtone producties, amateurtoneel, bibliotheken... Zij hebben vaak de kracht om jong en oud, autochtoon en allochtonen, een grote verscheidenheid aan groepen mensen te bereiken. We willen ook een lans breken voor jongerencultuur. Tegelijk willen we verder investeren in een stimulerend werkkader voor jonge kunstenaars. Groen! wil werken aan een netwerk, een weefsel dat zorgt voor een kruisbestuiving tussen amateurkunsten en de professionele sector, tussen onderwijs, bibliotheken en culturele verenigingen. Dat kan het best op lokaal niveau.

En we kiezen ten slotte voor een duurzaam cultuurbeleid. Er zijn steeds meer (grote) evenementen. Vaak hebben deze initiatieven de verdienste om een heel breed publiek, waaronder ook kinderen te bereiken. Dat is goed. Maar ze kunnen ook bedreigend zijn voor de reguliere werking van cultuurhuizen en voor de aandacht voor de kleinere, lokale

initiatieven. Wij bepleiten een evenwicht tussen de dagelijkse werking en het buitengewone, en tussen de kleinschalige activiteiten en de evenementen. Verder willen we een 'groen kunsthuizenplan'. Dat betekent dat de overheid een pact sluit met de culturele sector om tegen 2025 de globale CO₂-uitstoot van de cultuurhuizen met 60% te verminderen. De overheid investeert in klimaatvriendelijke cultuurcentra, theaters, kunstencentra, musea, vormingsinstellingen,

die via energie- en transportplannen hun CO₂-uitstoot drastisch verminderen. Een duurzaam beleid is verder een minder vluchtig beleid. De cultuur- en mediasector snakken naar tijd om decreten op te volgen, uit te voeren en te evalueren. Het betekent dat er een beter evenwicht wordt gevonden tussen reguliere werking en projectmatig werk. Dit betekent ook een echt omzichtige en duurzame omgang met ons onroerend erfgoed.

3 Een maatschappij waar iedereen meetelt

Niet enkel 'hardwerkende Vlamingen' hebben recht op een jobkorting

De Vlaamse regering geeft een jobkorting van € 250 of € 300 aan alle werkende Vlamingen. Maar meer dan 1,2 miljoen Vlamingen krijgen dit extraatje niet waaronder de gepensioneerden, de (technisch) werklozen, de zieken, mensen met een handicap, mensen met loopbaanonderbreking, vrouwen op zwangerschapsverlof, de Vlaamse Brusselaars. Groen! wil de koopkracht van alle mensen garanderen en dus zeker ook van de mensen die dat het meest nodig hebben.

Werken aan groene jobs, op maat van de mens

De voorbije maanden is de werkloosheid sterk toegenomen. Maand na maand wordt de omvang van de financiële en economische crisis duidelijker, en de impact in vele gezinnen. De tijdelijke werkloosheid camoufleert nog een deel van de feitelijke omvang van de crisis en van de werkloosheidscijfers. Nooit waren zoveel mensen onzeker over hun job of over hun toekomst. Tegelijk weegt de werkdruk in vele gezinnen op hun levenskwaliteit. De kwaliteit van de arbeid en de levenskwaliteit staan onder druk.

De Vlaamse regering zette alles in op een doorgedreven activeringsbeleid. Vandaag worden de grenzen van die aanpak pijnlijk duidelijk. De financiële en economische crisis doet de inspanningen van de voorbije jaren in één klap teniet. Bovendien dreigt de 'sluitende' aanpak van de VDAB voor kwetsbare groepen een 'uitsluitende aanpak' te worden.

Groen! kiest radicaal voor een ander arbeidsmarktbeleid. We willen duurzaam werk, nu meer dan ooit. Ecologisch duurzaam, want de klimaatopwarming maakt de omslag

naar een groene economie bijzonder dringend. Sociaal duurzaam, met herverdeling van werk, een goede combinatie van arbeid en gezin en meer aandacht voor kwaliteit van werk. En met een versterking van de sociale economie. Als we die lijn aanhouden in heel Europa, dan kunnen we deze crisis keren, en ombuigen naar een positieve ontwikkeling die mens en milieu ten goede komt. Als we dat niet doen, zal de ene crisis de andere blijven opvolgen.

Armoede in het 'rijke' Vlaanderen is onaanvaardbaar

Vlaanderen is een van de rijkste regio's ter wereld. Toch is de voorbije legislatuur de armoede zichtbaar toegenomen. In het rijke Vlaanderen groeit de ongelijkheid. Er is een gebrek aan een sterk sociaal beleid dat meer wil doen dan de armoede beheersen. Groen! kiest voor een solidaire samenleving met een sterker armoedebeleid.

Steeds meer mensen moeten aankloppen bij voedselbanken, meer mensen hebben problemen met hun energiefacturen, meer en meer mensen staan op de wachtlijst voor schuldhulpverlening en het aantal werklozen nam sterk toe het voorbije jaar. Groen! dringt dus aan op een sterker welzijnsbeleid, maar ook meer aandacht voor sociale keuzes in beleidsdomeinen als economie,

werkgelegenheid, huisvesting of onderwijs in overleg met de betrokkenen zelf.

Groen! wil alle inkomens optrekken boven de Europese armoedegrens en welvaartvast maken. De Vlaamse regering moet de OCMW's in de tussentijd stimuleren om via de aanvullende financiële steun, mensen die leven onder de Europese armoedegrens bij te springen. Een betere begeleiding tijdens en na collectieve schuldenregeling kan veel leed verhelpen. Woekerintresten bij kredietopeningen moeten aan banden worden gelegd.

Met de maximumfactuur voor huur kan wonen weer betaalbaar gemaakt worden en dankzij de radicale keuze om te investeren in lage-energiewoningen drukken we de energiefactuur. Met de onthaaste school willen we alle talenten van alle kinderen aan bod laten komen. Daarnaast willen we fors investeren in de preventieve gezondheidszorg zodat ook kansarmen meer gebruik maken van de programma's voor borstkankeronderzoek, ...

Diversiteit is een kracht, geen probleem

Ons land wordt steeds meer divers, zeker in de steden. Die groeiende etnische diversiteit kent helaas nog vele problemen. De ongelijkheid groeit. Er is veel meer armoede en werkloosheid bij mensen van een andere etnische afkomst, een grotere schoolachterstand en een slechtere huisvesting. We botsen op racisme maar ook op samenlevingsproblemen. Groen! wil iedere vorm van achterstelling bestrijden.

Volwaardig burgerschap is voor ons de basis van een succesvolle, multiculturele samenleving. Volwaardig burgerschap staat open voor iedereen die hier woont, ongeacht herkomst, geslacht, religie, sociale afkomst, ... Het is een set van gelijke rechten en verantwoordelijkheden op sociaaleconomisch, politiek en cultureel vlak.

Emancipatie en beter samenleven is tweerichtingsverkeer. Met uitsluiting zoals taalcriteria voor sociale basisvoorzieningen, beledigingen (denk aan de islamfobie) of het opgeheven vingertje bereik je averechtse effecten en wederzijdse polarisatie. Voor Groen! is dialoog cruciaal. Ook de allochtone gemeenschappen hebben een rol te spelen op vlak van intern debat en mobilisatie om positieve initiatieven te nemen. Alle volwassen individuen dragen een eigen verantwoordelijkheid. Als deze niet wordt opgenomen, kan de emancipatie niet slagen.

Groen! vraagt dringend duidelijkheid voor mensen zonder papieren. De overheid kan niet blijven dralen. Wie al jaren in ons land verblijft en hier zijn of haar bestaan heeft uitgebouwd, kan aanspraak maken op regularisatie. We pleiten voor een objectieve afweging van criteria.

Een betere regeling in ons land mag niet losgezien worden van een meer omvattende Europese aanpak. We pleiten voor een rechtvaardig Europees asiel- en migratiebeleid dat de rechten van migranten en asielzoekers garandeert, en niet langer afhankelijk maakt van een opbod tussen lidstaten.

De kennismaatschappij is er voor iedereen

Europees wordt er sterk ingezet op de ontwikkeling van de kennismaatschappij, en dat is een goede zaak. We vinden het wel belangrijk dat bij de steun voor onderzoek en ontwikkeling nog meer aandacht gaat naar duurzame innovaties. En we vinden ook dat iedereen moet kunnen meegenieten van de voordelen van de kennismaatschappij. Alle bevolkingsgroepen moeten voldoende aan bod komen in programma's voor levenslang leren, en studenten moeten nog gemakkelijker dan nu doorheen heel Europa kunnen studeren. We vragen ook een Europees handvest van digitale rechten, dat onder meer sterke waarborgen biedt voor privacy, informatievrijheid, vrijheid van meningsuiting, interoperabiliteit van software, veilig onlinewinkelen en universele toegang tot breedbandinternet en onderwijs in digitale vaardigheden.

De Europese integratie weer op de sporen zetten, stop Barroso!

De crisis van de voorbije maanden maakte het voor iedereen duidelijk: we hebben niet zozeer nood aan minder, maar wel aan meer, en vooral beter Europa. En dat is net wat de Europese Groenen al jaren zeggen. Om de uitdagingen van de 21ste eeuw goed aan te kunnen pakken, hebben we absoluut nood aan een sterk Europa, dat voluit kiest voor ecologische duurzaamheid en sociale en internationale rechtvaardigheid. De huidige EU beantwoordt nog lang niet genoeg aan die doelstelling. De voorbije jaren werden er nog regelmatig kansen gemist, of ronduit verkeerde keuzes gemaakt. Voor de Groenen is het dan ook onaanvaardbaar dat een aantal lidstaten en politieke groepen in het Europees Parlement nu al een akkoord wil sluiten om Commissievoorzitter Barroso, die in veel opzichten het symbool is van verkeerde keuzes, nu al te bevestigen als de nieuwe voorzitter van de Commissie, nog voor de Europese burgers zich hebben kunnen uitspreken. Het beste alternatief voor een

Europees beleid dat blijft doorhollen op achterhaalde wegen is een sterke groene delegatie in het Europees Parlement. Alleen zo kunnen we garanderen dat de EU eindelijk gaat kiezen voor een duurzame en leefbare toekomst.

De EU als mondiale speler voor internationale ecologische rechtvaardigheid

De EU is dan al wel een heel belangrijke economische macht, ze is nog veel te weinig een politieke macht, die in een veranderende wereld radicaal kiest voor een andere globalisering. De Europese Groenen zijn ervan overtuigd dat de EU die rol dringend moet gaan spelen, en voluit werk moet maken van onder meer eerlijke wereldhandel waarin fair trade de norm wordt, een rechtvaardig klimaatakkoord tussen Noord en Zuid, het recht op voedsel voor iedereen, waardig werk, het bereiken van de Millenniumdoelen, preventieve gerechtigheid in plaats van preventieve oorlog, een kernwapenvrije wereld en een duurzame band met de naaste burens in het oosten en het zuiden van Europa.

Waarom is een groene stem meer dan ooit een nuttige stem?

Iedereen lijkt nu toch groen geworden, waarom zouden we dan nog moeten stemmen voor Groen!? Zowat alle partijen doen inderdaad ondertussen hun best om zichzelf als 'groen' voor te stellen. Wij zijn blij dat steeds meer mensen groene ideeën overnemen, hoe meer hoe beter. Het bewijst hoezeer de groene partijen al een belangrijke rol gespeeld hebben, en dus heel erg nodig waren.

Maar wat valt er verder op? Andere partijen verdedigen nu stilaan bv. dat kiezen voor vergroening voor onze economie een heel slimme keuze is. En dat is exact wat de groene partijen al vele jaren zeggen, maar wat toen door diezelfde partijen met hand en tand werd bestreden. De bittere realiteit van het feit dat jarenlang ecologische keuzes vooruit werden geschoven, is dat nu de ellende voor veel mensen veel groter is. Grote autofabrieken bv. die jarenlang weigerden te kiezen voor groene auto's, zijn nu het zwaarst getroffen door de crisis, waardoor vele duizenden mensen hun job verliezen. Diezelfde bedrijven blijven nu nog steeds lobbyen om strengere milieuregels af te wentelen, en ze vragen bovenop ook nog eens overheidssteun om de vergroening uit te voeren. Net nu meer mensen ervan overtuigd zijn dat we écht moet kiezen voor een sociaalecologische omslag om de

levenskwaliteit en de zekerheid van de huidige generaties, en de levenskansen van de volgende generaties te vrijwaren, net nu is het van het grootste belang dat de groene partijen wél gehoord worden en dus sterk aanwezig zijn in de parlementen.

Maar het valt ook op dat de plotse groene bekering van de andere partijen niet bijzonder geloofwaardig is. Aan de ene kant wordt wel te pas en te onpas alles als 'duurzaam' omschreven, maar aan de andere kant verdedigen die politici zonder een krimp te geven de aanleg van nieuwe grote betonprojecten, en nemen ze weinig of geen ecologische principes op in de grootschalige relanceplannen die nu worden gelanceerd. Het is nu het moment om de crisis te gebruiken om een andere richting uit te gaan, en niet nog eens te proberen de uitdagingen van de toekomst op te lossen met de instrumenten van het verleden. Net nu is er nood aan sterke groene partijen die er mee over kunnen waken dat anderen zich niet langer kunnen verschuilen achter 'groene' cosmetica die enkel dient om te verhullen dat men gewoon op hetzelfde spoor verder wil gaan.

In zowat alle landen van de EU zijn er groene politici actief, zitten we in raden, parlementen en op een aantal plekken ook in regeringen.

De groene ideeën zijn te belangrijk om ze niet uit te voeren. Daarom willen we mee onze verantwoordelijkheid opnemen om onze voorstellen ook daadwerkelijk te realiseren.

Binnen de Europese Groene Partij, werken al die groene politici nauw samen aan een coherentie visie en programma. Ze steunen en versterken elkaar. Als Groenen denken we steeds grensoverschrijdend, zo'n samenwerking is voor ons dan ook vanzelfsprekend. Maar het is ook een enorme meerwaarde. Ideeën worden gedeeld, en kleinere en grotere groene partijen kunnen zo samen slagvaardig optreden. Een groene stem betekent dan ook dubbele winst.

Een sterke groene delegatie in het Vlaams, Brussels en Europees Parlement zal een stevige waakhond zijn nu er cruciale keuzes moeten gemaakt worden. En als we sterk

genoeg staan, kunnen we mee verantwoordelijkheid opnemen om al onze groene ideeën uit te voeren. Want als er een ding duidelijk is als je naar de huidige Vlaamse regering kijkt, dan is het wel dat het geen groen beleid is. Die politici in de regering die zeggen op te komen voor sociaalecologische keuzes doen het ofwel niet als het erop aankomt, of staan niet sterk genoeg. Alleen een sterker Groen! kan daar iets aan veranderen.

Een stem voor Groen! is ten slotte zoals gezegd ook een stem voor de Europese Groenen die overal kleur brengen in het politieke landschap. En dat met een sterke en hoopvolle gezamenlijke visie. Ze is kort samen te vatten in de slogan van de Europese Groenen: Think Big, Vote Green. Denk groot, stem groen. Het is nu het moment!

Info: mail info@groen.be
tel. 02/ 219 19 19 | web www.groen.be

Versie 30 april 2009